

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli den 6 Febr. 1884, kl. 1 e. m.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition
med förslag till förordning angående prestmöte.*

Kongl. Maj:t har under den 12 sistlidne Januari till Riksdagen aflåtit en proposition af följande lydelse:

»I underdånig skrifvelse den 19 September 1883 har Kyrkomötet anhållit, att 25 kap. i kyrkolagen måtte upphävas och ersättas af kap. 24 i särskilde komiterades den 2 Oktober 1873 afgifna förslag till kyrkolag och kyrkostadgar. Med anledning häraf har ett, i enlighet med Kyrkomötets berörda framställning affattadt, förslag blifvit uppgjordt samt undergått grundlagsenlig behandling i Högsta Domstolen; och vill Kongl. Maj:t, med bifogande af de angående ämnet i Statsrådet och Högsta Domstolen förda protokoll, enligt 87 § Regeringsformen till Riksdagens antagande öfverlemna närlagda förslag till förordning angående prestmöte.

Förslag till förordning angående prestmöte.

Med upphäfvande af 25 kap. Kyrkolagen samt förordningen angående ändring i vissa delar af Kyrkolagens stadganden om prestmöte den 7 Mars 1855, så ock de i öfrigt i fråga om prestmöte meddelade föreskrifter, hvilka äro stridande mot hvad här nedan stadgas, förordnas som följer:

§ 1.

1. Minst hvarjt sjetten år skall biskop vid tid, som af honom själf bestämmes, tre på hvarandra följande dagar i sitt stift hålla prestmöte, och böra dertill, på biskopens kallelse, sammankomma alla i stiftet tjänstgörande prester, som icke af embetsgöromål eller annat laga förfall äro hindrade.

2. Om vid den tid, då prestmöte i ett stift efter ordningen hållas bör, biskopsembetet är ledigt eller biskopen får förfall, varde mötet uppskjutet.

§ 2.

1. Bland stiftets prester skall biskopen utse en preses, hvilken det åligger att författa och från trycket utgifva en afhandling eller ock teser uti teoretiskt och praktiskt viktiga teologiska ämnen, att under dennes ledning vid prestmötet offentligen afhandlas.

2. Afhandlingen eller teserna skola, af biskopen granskade och till utgifning godkända, minst tre månader före mötet vara till stiftets presterskaps kännedom spridda.

§ 3.

1. Före prestmöte skola å tid, som biskopen i sin till mötet utfärdade kallelse utsatt, och under ordförandeskap af biskopen eller den han dertill förordnar, några af stiftets presterskap valda ombud sammanträda och till prestmötets handläggning bereda de ärenden, som till följd af särskilda lagstadganden, biskopens förslag, domkapitlets beslut, eller en eller flera presters till biskopen ingifna framställning blifva föremål för prestmötets öfverläggningar. Antalet af dessa ombud och sättet för deras väljande bestämme biskopen.

2. Beredningens afgifna betänkande skall för presterskapet vara tillgängligt från prestmötets början.

§ 4.

Till prestmöte skall biskopen, med ledning af visitationshandlingar och de uppgifter, han för sådant ändamål från prostarne infortrat, afgifva berättelse om det kyrkliga tillståndet i stiftets församlingar, och

skall denna berättelse omfatta tiden, som förflutit efter senast i stiftet hållna prestmöte.

§ 5.

1. Prestmöte skall hvar dag börjas med allmän gudstjenst. Predikotexter och predikanter vid de gudstjenster förordnar biskopen.

2. De till prestmötets hållande anslagna dagar skola, i öfrigt i den ordning, som biskopen eger bestämma, användas till vetenskapliga förhandlingar i anledning af den afhandling eller de teser, som i 2 § omförmälas, till föredragande af biskopens embetsberättelse, till meddelande af ömsesidiga upplysningar i frågor rörande prestembetets utöfning, till öfverläggning om de ämnen, som i 3 § sagda äro, så ock, efter biskopens bepröfvande, till föredrag öfver teologiska och kyrkliga ämnen.

§ 6.

Prestmöte må beslut fatta endast i fråga, som rörer stiftets presterskap allena.

§ 7.

1. Vid besluts fattande ege hvar vid prestmötet närvarande, stiftet tillhörande prest en röst.

2. Åskas omröstning, då skall den öppet anställas, och gälle den mening, hvilken de flesta rösterna tillfallit. Falla rösterna lika för olika meningar; gälle den mening, hvilken biskopen gifver företrädet.

§ 8.

Vill medlem af stiftets presterskap i beslut, som vid prestmöte fattadt är, ändring söka; göra det hos Konungen, och ingifve besvären med det öfverklagade beslutet och skriftliga bevis, som han nödiga finner, sist innan klockan tolf, å trettionde dagen efter den, då beslutet blef justeradt, eller, om helgedag då infaller, å nästa söckendag derefter. Den, som besvär anföra vill, gifve det inom tid, som nu sagd är, hos domkapitlet tillkänna.

§ 9.

Biskopen afslute prestmöte med de förmaningar och erinringar till presterskapet i afseende på embetsförvaltning samt förhållande i lära och lefverne, hvartill han finner anledning vara för handen.

§ 10.

Domkapitlets notarie före vid prestmöte protokoll. Det protokoll skall inför biskopen och de prestmän, som prestmötet utser, justeras å dag, som biskopen bestämmer och för stiftets presterskap kungör.

§ 11.

Kostnaderna för prestmöte skola af stiftets presterskap bestridas efter de grunder, om hvilka presterskapet öfverenskommer.»

Då särskilde komiterades den 2 Oktober 1873 afgifna förslag till kyrkolag undergick granskning i Högsta Domstolen, yttrade, beträffande §§ 6 och 8 af kap. 24, hvilka paragrafer ordagrant motsvara de med samma nummer betecknade paragrafer i nu förevarande proposition, Högsta Domstolens fleste (5) ledamöter, att det syntes alltför betänkligt att låta prestmöte fatta bindande beslut i andra frågor än som omedelbarligen anginge ordningen vid mötet, och hemställde de derföre, att § 6 måtte få en deremot svarande lydelse, samt, i enlighet med den vid § 6 gjorda anmärkning, att § 8 måtte utgå såsom öfverflödig, om nämnda anmärkning gillades. Nu anförda anmärkning mot förslaget upprepades af tvenne justitieråd vid senast inom Högsta Domstolen den 27 sistlidne November företagna granskning.

De viktigaste ärenden, i hvilka prestmöte för närvarande fattar beslut, torde jemte åtskilliga presterskapet enskildt angående ämnen af hufvudsakligen ekonomisk natur vara frågorna om *afgifvande af yttrande till domkapitlet om pastoratens klassifikation* (K. C. 22 Mars 1798) samt *träffande af öfverenskommelse i afseende på adjunkternas lönevilkor* (K. C. 14 September 1839; jfr. K. C. 17 Juli 1858, K. F. 11 Juli 1862 § 12).

Beträffande pastoratens klassifikation, dervid beslutet, såsom nämnts, icke innefattar annat än ett yttrande till domkapitlet, så har genom lagen angående tillsättning af presterliga tjänster den 26 Oktober 1883 denna klassifikation förlorat sin hufvudsakligaste betydelse, och frågan om adjunkternas lönevilkor torde knappast vara af beskaffenhet, att prestmöte kan vara den lämpligaste myndighet att deri med afgörande rätt besluta.

Då emellertid, på grund af gällande bestämmelser, prestmötes beslut ännu understundom kan erfordras i dessa och möjligen några andra frågor, har Utskottet, som i öfrigt delar den inom Högsta Domstolen uttalade uppfattning af den ställning, prestmöte bör intaga, ansett, att i den inom Högsta Domstolen föreslagna redaktion af § 6 ett härå syftande tillägg bör införas, med anledning hvaraf ock § 8 torde böra i förslaget bibehållas.

Utskottet, som i öfrigt biträder den Kongl. propositionen, får alltså, med anledning af det sålunda anförda, hemställa,

att Riksdagen, med förklarande, att Kongl. Maj:ts förevarande proposition icke kan bifallas i oförändradt skick, må för sin del antaga följande

Förordning angående prestmöte.

Med upphäfvande af 25 kap. Kyrkolagen samt förordningen angående ändring i vissa delar af Kyrkolagens stadganden om prestmöte den 7 Mars 1855, så ock de i öfrigt i fråga om prestmöte meddelade föreskrifter, hvilka äro stridande mot hvad här nedan stadgas, förordnas som följer:

§ 1.

1. Minst hvar sjette år skall biskop vid tid, som af honom sjelf bestämmes, tre på hvarandra följande dagar i sitt stift hålla prestmöte, och böra dertill, på biskopens kallelse, sammankomma alla i stiftet tjänstgörande prester, som icke af embetsgöromål eller annat laga förfall äro hindrade.

2. Om vid den tid, då prestmöte i ett stift efter ordningen hållas bör, biskopsembetet är ledigt eller biskopen får förfall, varde mötet uppskjutet.

§ 2.

1. Bland stiftets prester skall biskopen utse en preses, hvilken det åligger att författa och från trycket utgifva en afhandling eller ock teser uti teoretiskt och praktiskt viktiga teologiska ämnen, att under dennes ledning vid prestmötet offentligen afhandlas.

2. Afhandlingen eller teserna skola, af biskopen granskade och till utgifning godkända, minst tre månader före mötet vara till stiftets presterskaps kännedom spridda.

§ 3.

1. Före prestmöte skola å tid, som biskopen i sin till mötet utfärdade kallelse utsatt, och under ordförandeskap af biskopen eller den han dertill förordnar, några af stiftets presterskap valda ombud sammanträda och till prestmötets handläggning bereda de ärenden, som till följd af särskilda lagstadganden, biskopens förslag, domkapitlets beslut, eller en eller flera presters till biskopen ingifna framställning blifva föremål för prestmötets öfverläggningar. Antalet af dessa ombud och sättet för deras väljande bestämme biskopen.

2. Beredningens afgifna betänkande skall för presterskapet vara tillgängligt från prestmötets början.

§ 4.

Till prestmöte skall biskopen, med ledning af visitationshandlingar och de uppgifter, han för sådant ändamål från prostarne infordrat, afgifva berättelse om det kyrkliga tillståndet i stiftets församlingar, och skall denna berättelse omfatta tiden, som förflutit efter senast i stiftet hållna prestmöte.

§ 5.

1. Prestmöte skall hvar dag börjas med allmän gudstjenst. Predikotexter och predikanter vid de gudstjänster förordnar biskopen.

2. De till prestmötets hållande anslagna dagar skola i öfrigt i den ordning, som biskopen eger bestämma, användas till vetenskapliga förhandlingar i anledning af den afhandling eller de teser, som i 2 § omförmälas, till föredragande af biskopens embetsberättelse, till meddelande af ömsesidiga upplysningar i frågor rörande prestembetets utöfning, till öfverläggning om de ämnen, som i 3 § sagda äro, så ock, efter biskopens bepröfvande, till föredrag öfver teologiska och kyrkliga ämnen.

§ 6.

Prestmöte ege ej makt att, der icke annat är i vederbörlig ordning stadgadt, fatta bindande beslut i andra frågor än sådana, som omedelbarligen angå ordningen vid mötet.

§ 7.

1. Vid besluts fattande ege hvar vid prestmötet närvarande, stiftet tillhörande prest en röst.

2. Äskas omröstning, då skall den öppet anställas, och gälle den mening, hvilken de flesta rösterna tillfallit. Falla rösterna lika för olika meningar; gälle den mening, hvilken biskopen gifver företrädet.

§ 8.

Vill medlem af stiftets presterskap i beslut, som vid prestmöte fattadt är, ändring söka; göre det hos Konungen, och ingifve besvären med det öfverklagade beslutet och skriftliga bevis, som han nödiga finner, sist innan klockan tolf, å trettionde dagen efter den,

då beslutet blef justeradt, eller, om helgedag då infaller, å nästa söckendag derefter. Den, som besvär anföra vill, gifve det inom tid, som nu sagd är, hos domkapitlet tillkänna.

§ 9.

Biskopen afslute prestmöte med de förmaningar och erinringar till presterskapet i afseende på embetsförvaltning samt förhållande i lära och lefverne, hvar till han finner anledning vara för handen.

§ 10.

Domkapitlets notarie före vid prestmöte protokoll. Det protokoll skall inför biskopen och de prestmän, som prestmötet utser, justeras å dag, som biskopen bestämmer och för stiftets presterskap kungör.

§ 11.

Kostnaderna för prestmöte skola af stiftets presterskap bestridas efter de grunder, om hvilka presterskapet öfverenskommer.

Stockholm den 6 Februari 1884.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.

Reservationer:

af Herrar *Bergström, Bäckström, Stråle, Lindahl och Fröberg*, hvilka ansett, att Utskottet bort tillstyrka propositionen i oförändradt skick; samt

af Herr *Johannes Jonson*, som ansett, att propositionen bort af Utskottet afslås.

Herr *Ekenman* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom Utskottet.
